

всіх сферах діяльності, тобто необхідний комплекс заходів, спрямованих на підвищення конкурентоспроможності, здійснюваних самою підприємницької структурою [2, с. 94]. У зв'язку з цим, пропонуємо наступну систему заходів: впровадження інформаційних технологій в управління ресторанним бізнесом; розроблення маркетингової стратегії по просуванню позитивного іміджу ресторанного бізнесу як об'єкту туризму; ефективна програма маркетингового просування підприємств ресторанного бізнесу у ЗМІ; підготовка висококваліфікованих кадрів даної сфери; проведення аналізу ринку ресторанного бізнесу; підтримка виставково-ярмаркової діяльності; розвиток сімейного підприємництва тощо. Рестораторам також слід сфокусувати увагу на інструменті інтернет-маркетингу, що передбачає просування ресторанного продукту, самого підприємства ресторанного бізнесу та його бренду за рахунок використання соціальних медіа, контент яких створюється чи оновлюється за рахунок зусиль власників і відвідувачів, а саме на соціальному медіа-маркетингу (Social Media Marketing, SMM).

Перелік використаних джерел:

1. Бутенко О. П., Стрельченко Д. О. Стан ресторанного господарства України та перспективи його розвитку. Вісник економіки транспорту і промисловості. № 56, 2016. С. 18-24.
2. Організація обслуговування у закладах ресторанного господарства: підруч. За ред. П'ятницької Н.О. К.: Центр учбової літератури, 2011. 584 с.
3. Ресторанний бізнес: провал – 2014, прогнози – 2015. Акцент [Електронний ресурс]. URL: <http://fbc.net.ua/video/11437>.
4. Управління персоналом в ресторанному бізнесі. [Електронний ресурс]. Меркурій. Гроші у всі часи. URL: <http://mercury.kiev.ua/upravlinnja-personalom-v-restorannomu-biznesi/>.

УДК 331.56-042.2:338.3(100+477)

Гаврилова Анна

заступник директора з виховної роботи
Уманська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 3
Уманської міської ради Черкаської області
м. Умань, Україна

Білошкурський Микола

учень 10-Д класу
Уманська загальноосвітня школа І–ІІІ ступенів № 3
Уманської міської ради Черкаської області
м. Умань, Україна

Anna Havrylova

Deputy Director for Educational Work
Uman General Education School of Stages I–III No. 3,
Uman city council, Cherkasy region
Uman, Ukraine

Mykola Biloshkurskyi

senior middle school student
Uman General Education School of Stages I–III No. 3,
Uman city council, Cherkasy region
Uman, Ukraine

**ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ВПЛИВУ БЕЗРОБІТТЯ НА СУСПІЛЬНЕ
ВИРОБНИЦТВО: ГЛОБАЛЬНИЙ І НАЦІОНАЛЬНИЙ РІВНІ
A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE UNEMPLOYMENT IMPACT ON SOCIAL
PRODUCTION: GLOBAL AND NATIONAL LEVELS**

Вперше взаємозалежність між безробіттям і суспільним виробництвом обґрунтував Артур М. Оукен на прикладі США за 1947–1960 роки [1]. Методологія Оукена стала надзвичайно популярною і донині носить назву «Закон Оукена». У праці [1] доведено, що в

США упродовж 55 кварталів 1947–1960 років зростання фактичного рівня безробіття за квартал, що перевищувало природній рівень безробіття (близько 4 %) на 1 %, спричиняло скорочення реального валового внутрішнього продукту (ВВП) на 3,3 % за цей же період часу.

Методологію закону Оукена розвинули у своїх працях А. Грант [2], М. Данова та І. Кравчакова-Возарова [3], а ідеї щодо визначення природного рівня безробіття втілили Р. Холл [4], О. Васильєв [5], Р. Мудрак, В. Лагодієнко та Н. Лагодієнко [6]. Проте, порівняльному аналізу дії закону Оукена на глобальному та національному рівнях приділено недостатньо уваги. Тому головною метою дослідження є порівняння параметрів лінійних моделей впливу безробіття на суспільне виробництво, побудованих на прикладі зведених даних Світового банку [7] для усіх країн світу (глобальний рівень) загалом та України (національний рівень) зокрема. При цьому вихідними показниками взято рівень безробіття (за методологією Міжнародної організації праці) та реальний ВВП у цінах 2010 року (дол. США).

Вплив безробіття на суспільне виробництво згідно з законом Оукена визначається за формулою:

$$\Delta Y = \beta \Delta U + \alpha, \quad (1)$$

де ΔY – ланцюговий темп приросту (% до попереднього року) реального ВВП;

ΔU – приріст рівня безробіття, порівняно з попереднім роком, %;

β – емпіричний коефіцієнт чутливості реального ВВП до динаміки безробіття, який показує, на скільки процентів зменшується реальний ВВП при зростанні рівня безробіття на 1 %;

α – процентний приріст реального ВВП, коли $\Delta U = 0$, тобто рівень безробіття залишається незмінним, що може свідчити про відносну повну зайнятість, або ж досягнення природного рівня безробіття.

З використанням підходу А. Оукена [1] оцінюються параметри лінійної залежності ВВП від рівня безробіття за формулою (1), тобто знаходяться параметри β і α після моделювання лінійної залежності темпів приросту реального ВВП у цінах 2010 року (дол. США) від рівня безробіття (за методологією Міжнародної організації праці) на глобальному та національному рівнях за 1995–2020 рр., а також порівнюються одержані результати (рис. 1 і рис. 2).

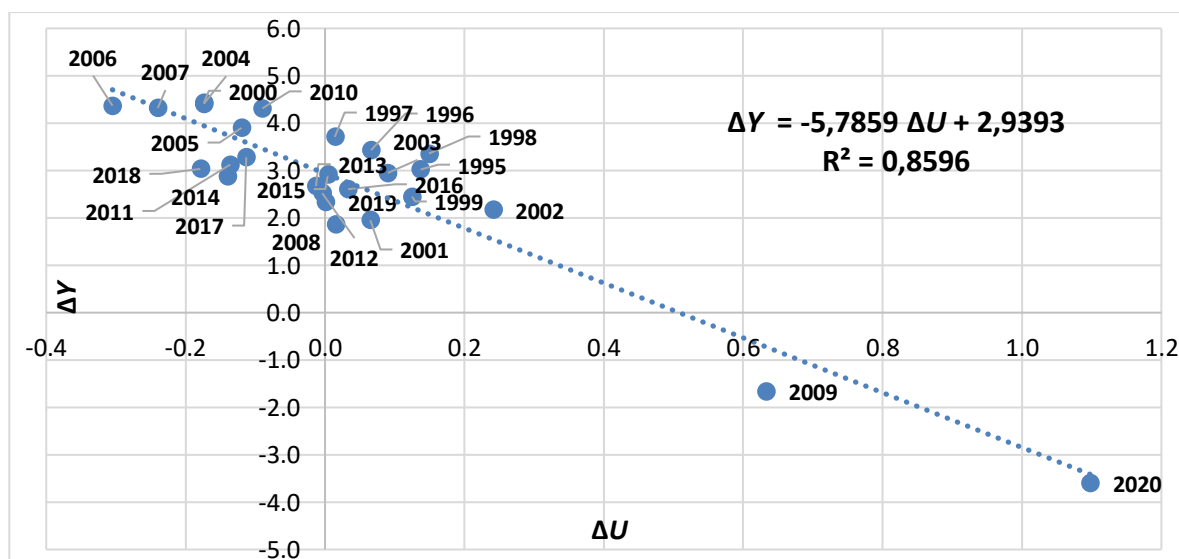

Рис. 1. Лінійна залежність світового ВВП у цінах 2010 р. (дол. США) від світового рівня безробіття (за методологією Міжнародної організації праці) за 1995–2020 рр.

Джерело: розраховано за даними Світового банку [7].

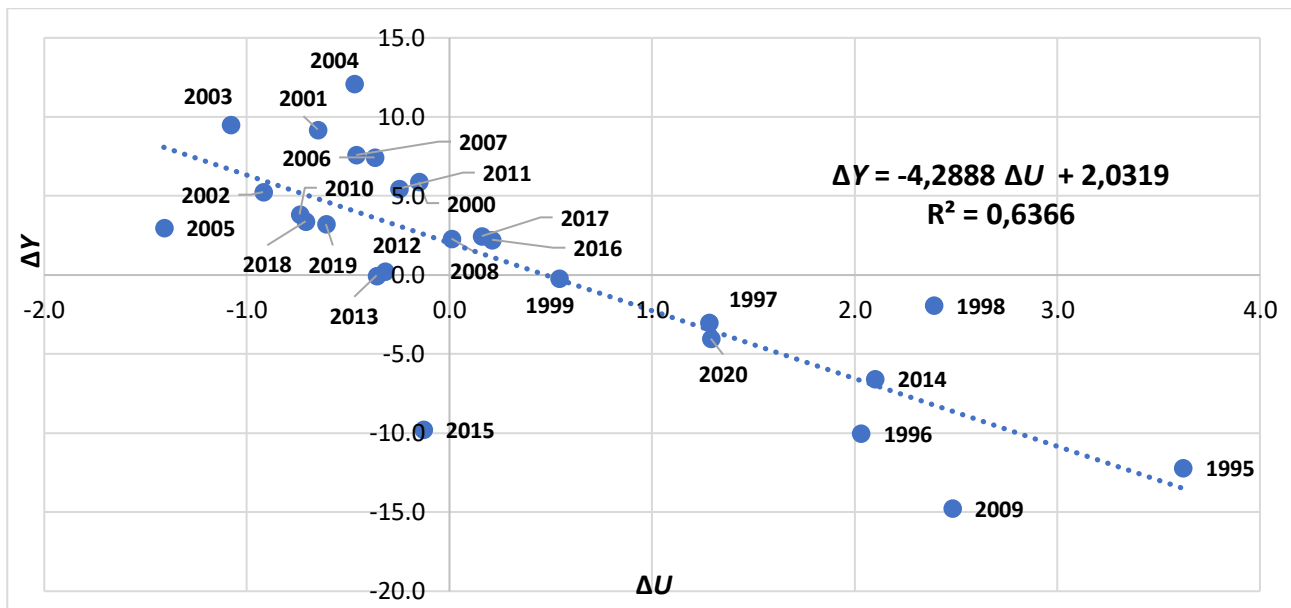

Рис. 2. Лінійна залежність ВВП України у цінах 2010 р. (дол. США) від рівня безробіття (за методологією Міжнародної організації праці) України за 1995–2020 рр.
Джерело: розраховано за даними Світового банку [7].

Отже, упродовж 1995–2020 рр. найбільші втрати реального ВВП від безробіття були на глобальному рівні. Так, 1 % світового рівня безробіття (за методологією Міжнародної організації праці) був еквівалентним 5,8 % світового ВВП у цінах 2010 р. (дол. США) і навпаки – при зростанні ВВП на 1 % рівень безробіття скорочується на 0,17 %. В умовах відносної повної зайнятості або ж досягнення природнього рівня безробіття додатковий приріст реального ВВП склав 2,9 %. На національному рівні коефіцієнт чутливості реального ВВП до динаміки безробіття був нижчим, порівняно з глобальним рівнем, на 1,5 %, тобто в Україні втрати ВВП у цінах 2010 р. (дол. США) склали 4,3 % при зростанні рівня безробіття (за методологією Міжнародної організації праці) на 1 %, також 1 % економічного зростання забезпечив скорочення рівня безробіття на 0,23 %. В умовах відносної повної зайнятості або ж досягнення природнього рівня безробіття додатковий приріст реального ВВП складає 2 %.

Перелік використаних джерел:

1. Okun A. M. Potential GNP: Its measurement and significance. *American Statistical Association: Proceedings of the Business and Economic Statistics Section*. 1962. P. 98–104. URL : <https://milesorak.files.wordpress.com/2016/01/okun-potential-gnp-its-measurement-and-significance-p0190.pdf>
2. Grant A. L. The Great Recession and Okun's law. *Economic Modelling*. 2018. Vol. 69. P. 291–300. DOI : <http://dx.doi.org/10.1016/j.econmod.2017.10.002>
3. Daňová M., Kravčáková Vozárová I. Regional disparities in the relationship between economic growth and unemployment. *Scientific Papers of the University of Pardubice, Series D: Faculty of Economics and Administration*. 2020. Vol. 28. No. 2. 900. DOI : <https://doi.org/10.46585/sp28020900>
4. Hall R. E. A theory of the natural unemployment rate and the duration of employment. *Journal of Monetary Economics*. 1979. Vol. 5. No. 2. P. 153–169. DOI : [https://doi.org/10.1016/0304-3932\(79\)90001-1](https://doi.org/10.1016/0304-3932(79)90001-1)
5. Васильєв О. Прогнозування рівня безробіття в Україні. *Економіка України*. 2012. № 4. С. 41–46.
6. Mudrak R., Lagodiienko V., Lagodiienko N. Impact of aggregate expenditures on the volume of national production. *Економічний часопис – XXI*. 2018. Вип. 172. № 7–8. С. 44–50. DOI : <https://doi.org/10.21003/ea.V172-08>
7. World Bank Open Data : The World Bank. URL : <https://data.worldbank.org/>